

Onderzoeksresultaten:

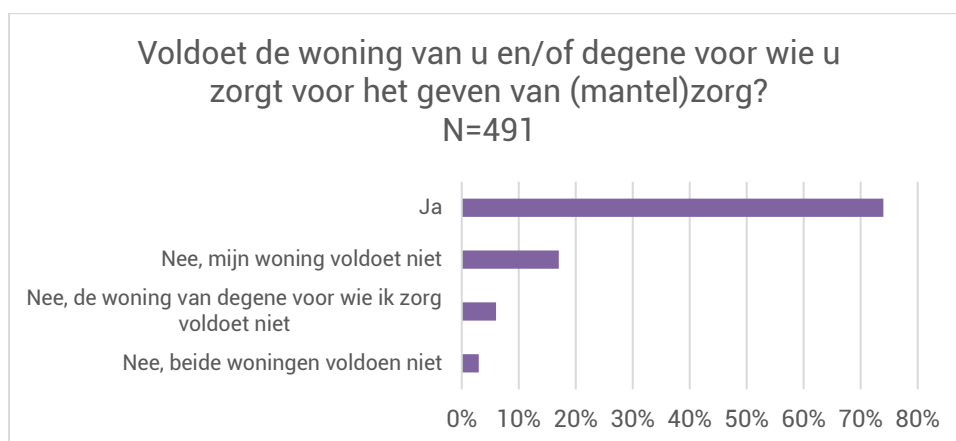
Wonen en zorg, juli 2021

Samenvatting

Een kwart van de mantelzorgers die zorgen voor iemand in de thuissituatie heeft woonwensen vanwege de mantelzorg. Het aanpassen van de huidige woning is de meest genoemde huidige woonwens (33%), naast het verhuizen naar een aangepaste woning (28%). Voor de toekomst wordt vooral een opname in een zorginstelling voorzien of wederom het aanpassen van de huidige woning. Vooral kleine woningaanpassingen als het plaatsen van beugels en een verhoogd toilet zijn nu of in de toekomst gewenst. Het beperkte aanbod in en de wachtlijsten voor een aangepaste woning of anderszins geschikte woning worden gezien als de grootste knelpunten waar tegenaan wordt gelopen bij het uitvoeren van de woonwensen. Ongeveer een derde van de mantelzorgers die momenteel een woonwens heeft en/of dat voorziet in de nabije toekomst heeft contact gezocht met het Wmo-loket, de gemeente of woningcorporatie. Van hen voelt 41% zich ontevreden over het contact en de oplossing die is geboden. Overbelasting ligt dan op de loer, aangezien 52% van de mantelzorgers aangeeft te zwaar belast te worden als er geen oplossing komt voor de woonwens.

Kwart mantelzorgers heeft woonwensen vanwege mantelzorg

De respondenten in dit onderzoek zorgen allen voor iemand woonachtig in de thuissituatie. De meeste van hen (68%) wonen samen met de zorgvrager en 1% woont zeer nabij op hetzelfde erf of in een kangarowoning. De overige 31% woont apart van de zorgvrager, meestal wel op korte afstand. Slechts 7% van de ondervraagde mantelzorgers woont op meer dan een half uur reisafstand van de naaste. Van de 493 respondenten die zorgen voor iemand in de thuissituatie geeft 74% aan dat de woning voldoet of in het geval dat de mantelzorger en zorgvrager apart wonen, beide woningen voldoen voor het geven van mantelzorg.

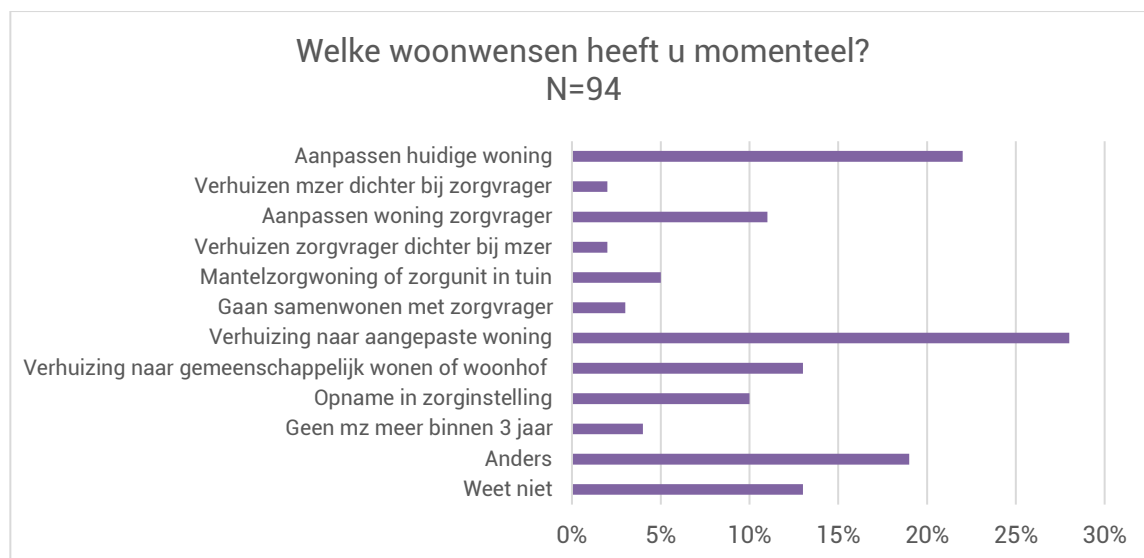

Bij 26% van de mantelzorgers voldoet de woning of woningen niet voor het geven van mantelzorg.

Grootste huidige woonwens is het aanpassen van de huidige woning

Van de groep mantelzorgers die momenteel een woonwens heeft (N=94), staan woningaanpassingen bovenaan het woonwensenlijstje, namelijk het aanpassen van de huidige woning (22%) of die van de zorgvrager (11%). Ook wordt een verhuizing naar een aangepaste

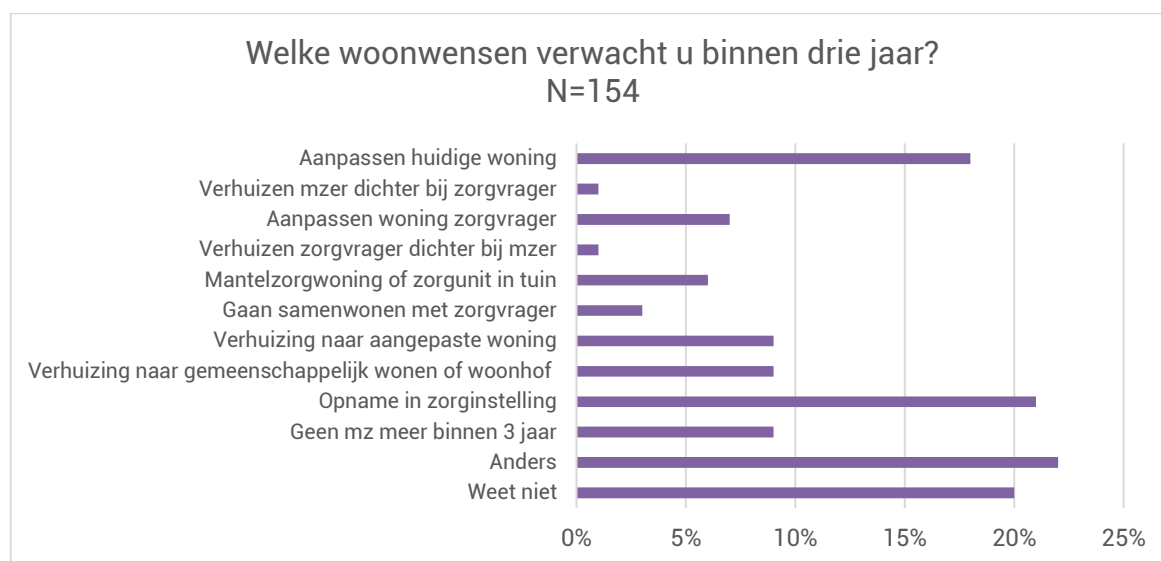
woning veelvuldig genoemd (28%). Een 13% zegt te willen verhuizen naar een vorm van gemeenschappelijk wonen en een even grote groep zegt dat de huidige woonsituatie niet voldoet maar kan ook niet overzien welke verandering in de woonsituatie de oplossing is. Tot slot heeft 7% als wens dat mantelzorgverlener en zorgvrager dicht bij elkaar (4%) of zelfs samen gaan wonen (3%). Meerdere antwoorden op deze vraag waren mogelijk.

De antwoordoptie "anders" is door 18 respondenten ingevuld. Een derde van hen geeft aan dat gelijkvloers wonen een wens is evenals het bij elkaar kunnen wonen in bijvoorbeeld een gesplitste woning.

In nabije toekomst wordt opname in zorginstelling voorzien

Naast de groep mantelzorgers van wie de huidige woonsituatie niet voldoet voor het geven van mantelzorg, is er een grotere groep die nu geen woonwensen heeft maar wel voorziet dat de komende drie jaar woonwensen zullen ontstaan.

Dat het lastig is om in de toekomst te kijken, blijkt dat 20% aangeeft nog niet te weten welke woonwensen er zullen ontstaan de komende drie jaar. Een opname in de zorginstelling wordt door

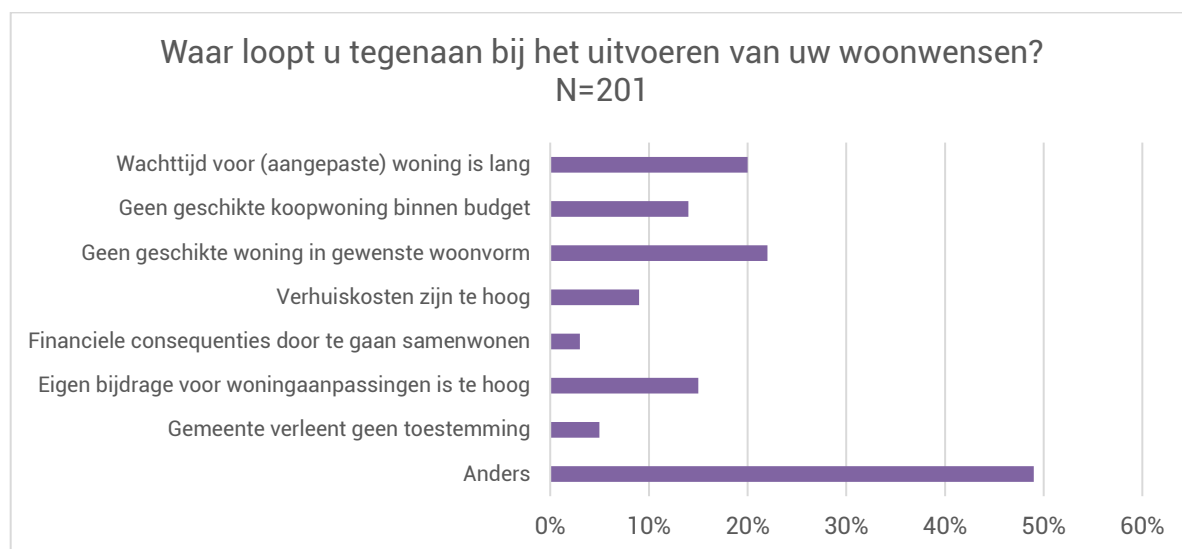
21% van de respondenten gezien als een verandering in woonsituatie die binnen drie jaar gewenst zal zijn. Het aanpassen van de woning is een woonwens die wordt voorzien door 18% van de respondenten voor wie de huidige woonsituatie nu nog voldoet voor het zorgen voor een ander. De antwoordcategorie "anders" bevat deels herhaling van eerdere antwoordopties, zoals verhuizen naar een aangepaste woning. Woonwensen voor de toekomst die niet eerder zijn genoemd zijn bijvoorbeeld deels thuis en deels in instelling wonen voor de zorgvrager en begeleid wonen voor nu nog inwonende volwassen kinderen.

Kleine woningaanpassingen meest gewenst

Op de vraag welke woningaanpassingen nu of in de toekomst gewenst zijn, geeft 48% aan dat kleine woningaanpassingen zoals beugels, verhoogd toilet of een traplift het meest gewenst zijn. Meer ingrijpende woningaanpassingen zoals het maken van een aanbouw of de verbouw van de garage is voor 27% van de respondenten een optie. Voor 5% voldoet de directe woonomgeving niet bijvoorbeeld omdat in de algemene ruimtes aanpassingen nodig zijn, zoals automatisch openslaande deuren.

Vele obstakels bij uitvoeren woonwensen

Mantelzorgers met woonwensen vanwege de mantelzorg lopen tegen verschillende zaken aan bij het vervullen van de woonwensen. Geen geschikte woningen (22%), lange wachttijden voor een aangepaste woning (20%) en hoge eigen bijdragen voor het uitvoeren van woningaanpassingen (15%) scoren hoog op deze meerkeuzevraag.

Onder de antwoordcategorie "anders" hebben veel respondenten toegelicht dat ze nu nog niet actief op zoek zijn naar een woonoplossing waardoor ze tot nu toe geen obstakels in het vervullen van de woonwensen zijn tegengekomen. Verder wordt naast herhaling van eerdere antwoordmogelijkheden onder "anders" door enkele mantelzorgers aangegeven dat ze tegen bepaalde regels van de woningbouwcorporatie of gemeente aan lopen, bijvoorbeeld omdat de woningbouwcorporatie van wie de mantelzorg een woning huurt weigert medewerking te verlenen aan de wens om een woning dichterbij de zorgvrager.

Minderheid contact gemeente of woningcorporatie voor oplossing

Van de respondenten die op dit moment een woonwens hebben en/of voorzien dat de komende drie jaar de wens met betrekking tot het wonen mogelijk verandert (N=200), heeft 35% contact gezocht met het Wmo-loket, gemeente of woningcorporatie tegenover 42% die geen contact heeft gezocht.

De overige 23% geeft aan op dit moment geen woonwens te hebben en daarom nog geen actie te hebben ondernomen.

Van degenen die contact hebben gehad met gemeente, Wmo-loket of woningbouwcorporatie, is 26% tevreden over het contact en voelen zij zich goed geholpen in het vinden van een woningoplossing. De grootste groep (41%) is echter ontevreden en 33% voelt zich enigszins geholpen.

Enkele citaten:

Advies werd om te gaan wonen in een dorp 20 km verder met supermarkt ver op afstand waar wij niemand hebben

Dat de gemeente veel te eng kijkt. Ze keken alleen naar mijn man, wat voor aanpassingen hij nodig had. Als mantelzorger word ik totaal niet gezien/gehoord. Ze volgen de procedures en daar kom ik niet in voor.

Enige dwang om in WLZ terecht te komen en niet meer onder WMO (financieel belang gemeente weegt zwaar)

Na enige weerstand, (ivm goedkoopste adequaatste principe) is volop meegedacht. Ook dat we zelf met ideeën kwamen en zelf vooruit dachten en dingen aankochten maakte dat het contact steeds positiever werd.

Overbelasting ligt op de loer

Mantelzorgers voorzien overbelasting indien er op termijn geen oplossing komt voor hun huidige of toekomstige woonwens(en) (52%). Veel meer dan de 6% die zegt in dat geval minder mantelzorgtaken op zich te nemen. Tekenend voor hoezeer de mantelzorgers het beste met de

zorgvrager voor hebben en soms geen andere uitweg zien dan maar doorgaan, ten koste van zichzelf. Ook een opname van de zorgvrager in een zorginstelling lijkt voor 23% van de mantelzorgers onontkoombaar als er geen oplossing voor de woonwens komt. Dat de zorgvrager in een isolement terecht komt is een zorg voor 18% van de mantelzorgers en 8% zegt minder te kunnen werken dat ze zouden willen.

Enkele citaten uit "anders":

Dan blijft mijn eigen leven op pauze staan

Mindere kwaliteit van leven en impact op de relatie

Geen keus. Dus doorsukkelen

Respons en achtergrond respondenten

Aan dit onderzoek deden 639 respondenten mee in de periode van 13 juli 2021 tot en met 28 juli 2021. Van hen vielen 49 respondenten af omdat zij inmiddels niet meer voor een ander zorgen en 97 omdat hun naaste woonachtig is in een instelling.

Bij het doorlopen van de vragenlijst heeft abusievelijk de kleine groep die momenteel een woonwens heeft en voor de komende drie jaar geen verandering in de woonwens voorziet (N=32) een aantal vragen overgeslagen. Dit kan betekenen dat er een onderrapportage is in de vragen over de woonwensen.

De respondenten zijn vrijwel allemaal (zeer) langdurig zorgende mantelzorgers

Nationaal Mantelzorgpanel

Met het Nationaal Mantelzorgpanel peilt MantelzorgNL periodiek de behoeften en meningen van mantelzorgers over actuele onderwerpen die met mantelzorg te maken hebben. Momenteel telt het NMP ongeveer 1750 panelleden. De resultaten worden gebruikt om actuele vraagstukken in kaart te brengen waarmee de belangen van mantelzorgers worden behartigd. Zie voor meer info: [Resultaten Nationaal Mantelzorgpanel - MantelzorgNL](#)